

VIII.

Az Alkotmánybíróság elnökének végzései

1163/B/1991. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke törvény alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a közszolgálati tájékoztatási eszközök (Magyar Rádió, Magyar Televízió, Magyar Távirati Iroda) vezetőinek kinevezési rendjéről szóló 1990. évi LVII. törvény alkotmányossági vizsgálatát kérte, mivel véleménye szerint a törvény sérti az Alkotmány 61. §-ának (2) bekezdésében elismert és védett sajtószabadságot: e törvény szerint ugyanis a vezetők és helyetteseik kinevezésére a miniszterelnök tesz javaslatot, és a köztársasági elnök az előterjesztés aláírását csak rendkívüli esetben tagadhatja meg. Ez, szerinte azt jelenti, hogy a közszolgálati tájékoztató eszközök vezetőit és helyetteseiket gyakorlatilag a Kormány nevezi ki és menti fel, ami súlyosan sérti a pártatlanságot.

A sajtószabadság érvényesüléséhez, a tájékoztatás pártatlanságának biztosításához törvényi garanciák szükségesek, de a kinevezésekről szóló és az indítványozó által támadott törvény önmagában nem akadály a szükséges biztosíték-rendszer kiépülésének és működésének; nem befolyásolja a sajtószabadság alkotmányos tételének érvényesülését. A törvényi garanciák megteremtése a megalkotandó törvény feladata.

A fentiekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. §-ának (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1993. január 25.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

2036/B/1991. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó álláspontja szerint a Kormány mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenességet valósított meg, mert nem semmisítette meg az Alkotmány 35. § (4) bekezdése alapján a Pénzügyminisztérium egyik intézkedését. A kifogásolt intézkedés során a Pénzügyminisztérium körlevélben határidőt állapított meg az Országos Takarékpénztár fiókjai számára a lakáscélú kölcsönök visszafizetésével kapcsolatos eljárásban.

Az indítványozó felszólításra sem jelölt meg olyan jogszabályt, mely az Alkotmányba ütközne. Mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására – az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 49. § (1) bekezdése alapján – az Alkotmánybíróságnak akkor van hatásköre, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó jogalkotói feladatát elmulasztotta és ezzel alkotmányellenességet idézett elő.

Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági problémát nem jelöl meg, ezért az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. §-ának (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1993. július 13.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

2215/B/1991. elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabályok alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta az alábbi

végzést:

Az indítványokat elutasítom.

INDOKOLÁS

Az indítványozó az építésügyről szóló 1964.évi III.törvény 6. § (2), 8. § (2), 12. §, 13. § (4), 32. § (3), 36. § (2) bekezdése, a vízügyről szóló 1964.évi IV. törvény 21. § (3), 23. § (2), 24. § (4) bekezdése, és a végrehajtásáról szóló 32/1964. (XII. 13.) Korm. rendelet 4. § (3), 44. § (3), 52. § (4), 55. § (2) bekezdése, a villamosenergia fejlesztéséről, átviteléről és elosztásáról szóló 1962.évi IV.törvény 9. § (3), és a 13. § (2) bekezdése, a bányászatról szóló 1960.évi III. törvény 46. § (1) bekezdése, az atomenergiáról szóló 1980.évi I. törvény 20. § (3) bekezdése, a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 42. § (2) bekezdése, és a végrehajtása tárgyában kiadott 30/1988. (IV. 21.) MT rendelet 34. §-a, továbbá az egészségügyről szóló 1972. évi II. törvény 22. § (1), 58. § (2)–(3), 68/A § (2), 86. § (2) bekezdése, valamint a különösen nagy kárt okozó pincebeomlásokkal érintett területeken levő pincékről szóló 12/1977. (III. 30.) MT rendelet 6. §-a alkotmányellenességének megállapítását kérte.

Az indítványozó valamennyi beadványában – így a telekalakítással, a vízügyi munkálatokkal, a vezetékjoggal, a bányavállalat használati jogával, a külföldi személy atomkártalanításával, a közút melletti terület használatával, az eltartott hozzátartozók kártalanításával, illetve a különösen nagy kárt okozó pincebeomlásokkal kapcsolatosan – a kártalanításokra vonatkozó rendelkezéseket, illetve azok hiányát kifogásolta.

Az indítványozó a fenti rendelkezésekkel kapcsolatosan elsősorban a tulajdonjogra, illetve a kisajátításra vonatkozó alkotmányos tételekre, a megkülönböztetés tilalmára, valamint az alapvető jog lényeges tartalmának korlátozását tiltó alkotmányos rendelkezésekre hivatkozott.

Valamennyi indítvány előterjesztésével kapcsolatosan megállapítható volt, hogy az indítványozó által hivatkozott alkotmányos tételek, valamint a kifogásolt jogszabályi rendelkezések között nincs összefüggés. A tulajdonjog korlátozásának alkotmányossága több alkotmánybírósági határozatban is kifejtésre került [7/91. (II. 28.) AB, 66/91. (XII. 21.) AB, 13/92. (III. 25.) AB, 18/92. (III. 30.) AB, 33/92. (V. 29.) AB], mely szerint a rendelkezési jog korlátozása csak akkor jár magának a tulajdonjognak a korlátozásával – így csak akkor alkotmányellenes –, ha az

elkerülhetetlen, valamint ha a korlátozás súlya a korlátozással elérni kívánt célhoz képest aránytalan. Jelen indítványokban azonban a közérdek és a tulajdonjog korlátozása közötti arányosság kérdése alkotmányossági probléma szintjén fel sem merül, mivel minden olyan esetben, amikor tényleges kár keletkezik, a kérdéses jogszabály vagy kártalanítási kötelezettséget ír elő, vagy pedig a korlátozás nyilvánvalóan nem érinti az alapjog lényeges tartalmát. Az indítványok előterjesztését illetően megállapítható volt az indítványozó rosszhiszeműsége is, mivel úgy kért alkotmányossági vizsgálatot, hogy a támadott jogszabályi helyeket önkényesen ragadta ki a normaszövegből. Ennél fogva a támadott jogszabályi rendelkezések más értelmet nyertek, mint ami a teljes normaszövegből következett, illetve maga jogszabály tartalmazott olyan rendelkezéseket, amelyek hiányára az indítványozó beadványát „alapozta”.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróságról szóló 1989.évi XXXII. törvény (Abtv.) 23. §-ának (1) bekezdése alapján az indítványokat – mint nyilvánvalóan alaptalanokat – elutasítom.

Végezetül, bár az indítványozó rosszhiszeműsége az indítványok előterjesztésénél – az Abtv. 28. § (2) bekezdése értelmében – egyértelműen megállapítható, az Alkotmánybíróság az eljárásból eredő költségek felszámításától – ez esetben – eltekintett.

Budapest, 1993. június 28.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

1193/B/1992. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó álláspontja szerint a 93/1992. (VI. 10.) Korm. rendelet 2. § (8) bekezdésének az a rendelkezése, hogy a nyugdíjemeléssel összegének megállapításánál figyelmen kívül marad a politikai elítélés miatti rehabilitáció alapján járó kárpótlás, sérti az 1945 és 1963 közötti törvénysértő elítélések semmissé nyilvánításáról szóló törvényt, és ellentétes a 93/1990. (XI. 21.) Korm. rendelettel is.

A társadalombiztosítási nyugellátások összegének emelése során a Kormány általában figyelmen kívül hagyta a nem társadalombiztosítási, hanem költségvetési jellegű kiegészítéseket. Ez nem valósít meg alkotmányellenességet. A két kormányrendelet közötti ellentmondás ügyében az Alkotmánybíróság nem jogosult dönteni, nem tartozik hatáskörébe az azonos szintű jogszabályok közötti ellentmondás vizsgálata.

Fentiekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. §-ának (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1993. július 13.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

1479/B/1992. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló, az 1991. évi LXXXIX. törvénnyel módosított 1991. évi IV. törvény 27. § (1) és (2) bekezdéseinek, továbbá 58. § (5) bekezdése a) pontjának alkotmányossági vizsgálatát kérte és megsemmisítését indítványozta, mivel, szerinte, a munkanélküli járadék folyósításának jelenlegi szabályozása alapvető állampolgári jogot korlátoz, kizárja a szociális biztonsághoz való jog érvényesülését a kisiparosok, a magánkezeskedők, a magánvállalkozók, a magángazdálkodók tekintetében, ezzel megsérti az Alkotmány 8. §-ának (1), (2) és (4) bekezdésében, valamint 70/E. §-ának (1) bekezdésében biztosított jogokat.

Az Alkotmánybíróság elnökeként a 720/B/1991/1. számú végzéssel, mint nyilvánvalóan alaptalant elutasítottam az ugyanezen törvény 27. §-a (1) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatát hasonló indokokkal kérő indítványt. A végzés rámutatott, hogy az indítvány téves jogszabály-értelmezésen alapult. Az 1991. évi LXXXIX. tv. 12. §-ának (1) bekezdése az időtartam figyelmen kívül hagyásának további eseteit állapította meg, és ezzel bővítette a járadékra jogosultak körét. A téves jogértelmezés tehát ezekre az esetekre is vonatkozik.

A fentiekre tekintettel, az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. §-ának (1) bekezdése alapján, mint nyilvánvalóan alaptalant, elutasítom.

Budapest, 1993. július 13.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

1525/B/1992. elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke törvény alkotmányellenességének utólagos megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítvány alapján meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Az indítványozó az Alkotmánybírósághoz intézett és később kiegészített beadványában előadta, hogy a Munka Törvénykönyvét tartalmazó, az 1992. évi XXII. törvény 129. §-ának (1) bekezdése szerint „Az elrendelhető túlmunka felső határa két egymást követő napon összesen négy óra, ettől érvényesen eltérni nem lehet. Az elrendelhető túlmunka felső határa naptári évenként száznegyvennégy, kollektív szerződés eltérő rendelkezése esetén legfeljebb kétszáz óra”. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény és ennek végrehajtási rendelete, a 138/1992. (X. 8.) Kormányrendelet sem tesz ez alól kivételt. Véleménye szerint ez a szabály sérti az Alkotmány 16. §-ában foglalt rendelkezést, mely szerint „A Magyar Köztársaság különös gondot fordít az ifjúság létbiztonságára, oktatására és nevelésére, védelmezi az ifjúság érdekeit”, továbbá sérti az Alkotmány 67. §-ának (1) bekezdését, mely szerint a „Magyar Köztársaságban minden gyermeknek joga van a családja, az állam és a társadalom részéről arra a védelemre és gondoskodásra, amely a megfelelő testi, szellemi és erkölcsi fejlődéséhez szükséges”.

Az Alkotmánybíróság véleménye szerint a túlmunkának a Munka Törvénykönyve és a közalkalmazotti törvény szerinti szabályozása és a hivatkozott alkotmányos rendelkezések között tartalmi összefüggés nem áll fenn. A túlmunka legmagasabb mértékének megállapítása a munkavállalók érdekeit szolgáló általános szabály, alkotmányos (a pihenéshez való) jogot véd. A jogi szabályozás alkotmányosságát nem sérti, hogy speciális esetekre nem állapít meg kivételeket.

Az Alkotmánybíróság az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény értelmében csak alkotmányossági kérdéseket vizsgál, hatásköre nem terjed ki a jogi szabályozás célszerűségének és szakszerűségének, vagy a jogszabályok végrehajtásához szükséges feltételek meglétének vizsgálatára, és arra sincs jogosítványa, hogy jogszabálmódosítást kezdeményezzen.

Ezért, az indítványt érdemi vizsgálat nélkül, mint nyilvánvalóan alaptalan, elutasítottam.

Budapest, 1993. január 11.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

1673/B/1992. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó álláspontja szerint a Polgári Törvénykönyv 115. § (1) bekezdése a jogbiztonságot veszélyezteti, ezért alkotmányellenes. Az Alkotmánybíróságot arra is kérte, hogy semmisítse meg saját 21/1990. (X. 4.) számú határozatát.

Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági problémát nem jelöl meg, ezért azt Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. §-ának (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Bár az indítványozó rosszhiszeműsége az indítvány előterjesztésénél megállapítható, az Alkotmánybíróság az eljárásból eredő költségeknek az Abtv. 28. § (2) bekezdése szerinti felszámításától – ez esetben – eltekintett.

Budapest, 1993. július 13.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

2/B/1993. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó a köztisztasággal és a települési szilárd hulladékkal összefüggő tevékenységről szóló 1/1986. (II. 21.) ÉVM–EüM együttes rendelet egészének kérte az alkotmányossági vizsgálatát, mert az abban foglalt szemétszállítási díjfizetési kötelezettség az indítványozó szerint alapvető állampolgári jogot korlátoz.

Az indítványozó jelen és korábbi kérelmeiből megállapítható, hogy egyedi sérelmének orvoslása céljából indítványozza a jogszabály alkotmányossági vizsgálatát, és beadványa az alkotmányértésre utalást sem tartalmaz.

Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági problémát nem jelöl meg, ezért azt Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. §-ának (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Egyben felhívom figyelmét, hogy az egyedi problémája orvoslásának lehetséges módjaira a hatóság már korábban kitanította.

Budapest, 1993. július 13.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

77/B/1993. elnöki végzés

Az Alkotmánybíróság elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Az indítványozó a kötelező gépjármű-felelősségbiztosítás 1993. január 1-től 1993. december 31-ig terjedő időszakra érvényes díjszabásáról és a biztosítási díjról szóló 29/1992. (XII. 15.) PM rendelet 1. §-a alkotmányellenességének megállapítását kérte. Az indítványozó álláspontja szerint a gépjármű-felelősségbiztosításnak személyhez kötöttnnek kell lennie, mivel az esetleges károkozó magatartás kizárólag csak az állampolgár cselekményének függvénye lehet. A biztosítási díj mértékének a gépjármű műszaki paramétereire alapozott megállapításával azonban – amely leginkább vagyonadónak tekinthető – a kifogásolt szabályozás alkotmányellenes megkülönböztetést tesz az állampolgárok között.

A felelősségbiztosítással járó díjfizetés polgári jogi kötelezettség, a biztosító és az üzemeltető között létrejött szerződéses jogviszonyban a biztosítási szolgáltatás ellentételezését jelenti. Téves tehát az indítványozónak az a megállapítása, amely szerint a díjfizetési kötelezettséget adójellegűnek tekinti.

A kifogásolt pénzügyminiszteri rendelet azzal, hogy a gépjárműtulajdonosok, illetve az üzemeltetők számára a gépjármű műszaki paramétereinek alapján eltérő díjat állapít meg, még nem ütközik a hátrányos megkülönböztetés alkotmányos tilalmába. A rendelet ugyanis valamennyi gépjárműtulajdonosra (üzemeltetőre) meghatározza egy kötelezően megkötendő szerződés tartalmi elemeit, mégpedig azonos módon, a jogok és a kötelezettségek elosztása az érintettek mindenféle hátrányos megkülönböztetés nélkül történik. Nem alkotmányossági, hanem célszerűségi kérdés ugyanis a biztosítási szerződés díjfizetési konstrukciója. Így annak a kérdésnek az elbírálása, hogy a gépjármű műszaki paramétereinek szerinti biztosítási díjszabás – csakúgy mint a korábbi „benzináras” díjfizetési rendszer – mennyiben felel meg „igazságosság” és a „célszerűség” feltételeinek, nem tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe.

A fentiekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1993. június 1.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

223/B/1993. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítványa ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó a társadalombiztosításról szóló 1975. évi II. törvény módosításáról és kiegészítéséről szóló 1993. évi VIII. törvény alkotmányellenességének megállapítását kezdeményezte, mivel megítélése szerint az Alkotmány 2. § (2) bekezdése, 3. § (2) bekezdése, 7. § (2) bekezdése és 19. § (5) bekezdése alapján a női öregségi nyugdíjra jogosító életkor felemelése tárgyában népszavazást kellett volna tartani. Az indítványozó tévedett, amikor az által a felhívott alkotmányi rendelkezésekből arra következtetett, hogy a nyugdíjra jogosító életkor felemelése tárgyában az Országgyűlés köteles népszavazást kiírni. Az Alkotmány vonatkozó rendelkezései ilyen kötelmet nem tartalmaznak.

A fentiekre tekintettel az indítványt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 23. § (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalan – elutasítom.

Budapest, 1993. május 18.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

431/B/1993. elnöki végzés

A Magyar Köztársaság Alkotmánybíróságának elnöke jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány ügyében meghozta a következő

végzést:

Az indítványt elutasítom.

INDOKOLÁS

Indítványozó a telepengedély alapján gyakorolható ipari tevékenységekről és a telepengedélyezés rendjéről szóló 20/1982. (X. 12.) IpM rendelet, továbbá az üzletek működéséről szóló 6/1990. (IV. 5.) KEM rendelet 3. § és 16. §-a, végül az építési és a használatbavételi, valamint az engedélyezési eljárásról szóló 12/1986. (XII. 30.) ÉVM rendelet 30. §-a alkotmányossági vizsgálatát kérte. A beadványokból megállapíthatóan az indítványozó egyéni sérelmének orvoslása céljából kérte az alkotmányossági vizsgálatot, a vonatkozó jogszabályok alkotmánysértő jellegére azonban semmilyen utalást nem tett. Egyébként méltánylandó egyéni problémája alkotmánybírósági eljárással nem orvosolható.

Mivel az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó alkotmányossági problémát nem jelöl meg, ezért azt az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. tv. 23. §-ának (1) bekezdése alapján – mint nyilvánvalóan alaptalant – elutasítom.

Budapest, 1993. július 13.

Dr. Sólyom László s. k.
az Alkotmánybíróság elnöke

Figure 1

The following text is extremely faint and illegible due to low contrast and blurring. It appears to be a list of items or a table of data, but the specific content cannot be discerned.

Continued on next page

Vertical text on the right edge of the page, possibly a page number or reference marker.

